

Henric Hertzman
FD, Fakultetskanslichef
Humanistiska fakultetskansliet

Kulturdepartementet

Yttrande över departementsskrivelse *Framtidens filmpolitik* (Ds 2015:31)

Humanistiska fakultetsnämnden, som har uppdragits att avge remissyttrande till Kulturdepartementet, har tagit del av departementsskrivelsen, och har, efter hörande av Institutionen för mediastudier, följande att anföra.

Övergripande kommentarer

Förslaget att lämna filmavtalet och låta staten ta ett helhetsansvar för den nationella filmpolitiken är välkommet. Vad som däremot är problematiskt i departementsskrivelsen är att det som huvudsakligen beaktas är branschen och dess perspektiv, på bekostnad av andra filmpolitiska och filmkulturella perspektiv, inte minst kulturarvs- och forskningsfrågor. Detta speglar, menar nämnden, den klyvning som rått där avtalet finansierat branschverksamheterna och staten de övriga filmkulturella åtagandena. Skrivelsen har, med andra ord, en slagsida åt frågan om hur den verksamhet som hittills finansierats av avtalet skall handhas nu när finansieringsansvaret flyttas över till staten. Således saknas en övergripande filmpolitisk vision, och det framgår inte heller hur filmpolitiken relateras till medie- eller kulturpolitiken.

Detaljkommentarer till texten

9.1. s. 82

Målet om att upprätthålla en hög inhemsk nivå, och därmed motivera en svensk statlig filmpolitik, beaktar inte dagens mångkulturella och globaliserade samhälle, och problematiken kring vad som är svensk film undviks.

9.2. s. 82

I sammanfattningen av filmpolitiken nämns ”kvalitet, förnyelse och tillgänglighet”, men dessa pekar främst vidare mot produktion och distribution som är de två första specifika punkterna som nämns på s. 83. Nyproduktion blir efter något år till filmarv, som ställs inför samma utmaningar som nyproduktionen: förändrat teknologiskt landskap och förändrade distributionsformer, men som därutöver utgör ett väsentligt bidrag till en levande filmkultur. Film är, med andra ord, en väsentlig del av vårt kulturarv. Därför, menar nämnden, bör den aspekten beaktas mycket utförligare i avsnittet om filmpolitikens inriktning.

Humanistiska fakulteten

9.2.1. s. 84

Argumentet att en välfungerande bransch är ett villkor för värdefull film låter som en självklarhet, men det är oklart vad som menas med en välfungerande bransch. Om man med begreppet menar en snävare avgränsning av produktion där mera riskfyllda projekt flyttas över till andra finansiärer (vilket avsnittet i sin helhet verkar signalera), så finns inget belägg för detta inom forskningen. Påståendet är i så fall ett filmpolitiskt ställningstagande, och borde följaktligen skrivas ut som ett sådant.

9.3.1. s. 88

Nämnden anser att förslaget om ett referensfilmsstöd är intressant, men vill i sammanhanget påpeka att det gamla kvalitetspremiestödet var kritiserat och kontroversiellt under sin tid. Det framgår inte i skrivelsen hur ett tänkt referensfilmsstöd ska organiseras.

10.4.

Svenska Filminstitutet förblir huvudorgan för den statliga filmpolitiken. Den utredning som föreslås om att omforma SFI till en myndighet välkomnas av nämnden, eftersom den skulle klargöra förutsättningarna för organisationsformerna. Hur SFIs verksamhet som en möjlig framtida myndighet organiseras i förhållande till andra aktörer, såsom Konstnärsnämnden eller de regionala resurscentra, kommenteras inte i skrivelsen. Frågan är av betydelse eftersom Konstnärsnämnden och de regionala aktörerna har spelat en viktig roll för filmkulturen i Sverige kvalitativt sett.

SFI spannar över väldigt olika verksamhetsformer som ibland har konkurrerande intressen, vilket utmynnar i förslaget till tre råd. Ur ett filmforskningsperspektiv är det, anser nämnden, problematiskt att forskningskompetens enbart beaktas inom det Filmkulturella rådet. Även i detta förslag speglas den problematiska klyvningen i bransch och kultur.

Detta beslut är fattat av Humanistiska fakultetens dekanus professor Bengt Novén efter föredragning av fakultetskanslichef Henric Hertzman.

Bengt Novén

Henric Hertzman